

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/116/2016
Identifikačné číslo spisu:	2511216325
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2511216325.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, Teplická č. 7434/147, IČO: 36234176, proti odporcovi K. K., bývajúcemu v N., za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Vázecká č. 16, Prešov, IČO: 42176778, vedľajšieho účastníka na strane odporcu, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom v Lučenci, Janka Kráľa č. 5/A, o zaplatenie 943,29 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 8 C 28/2014, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 10. februára 2016 sp. zn. 17 Co 1128/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľke nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 27. júla 2015 č.k. 8 C 28/2014-81 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby odporcovi bola uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 943,29 € s príslušenstvom; navrhovateľke zároveň uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu (ďalej len „HOOS“) trovy konania vo výške 468,85 €. O ich náhrade rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ustanovení § 13 ods. 1 a 5, § 13a ods. 2 písm. b/, § 13a ods. 5, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Proti výroku tohto rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, podala navrhovateľka odvolanie.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 10. februára 2016 sp. zn. 17 Co 1128/2015 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k HOOS zmenil tak, že navrhovateľka je povinná zaplatiť HOOS do 3 dní náhradu trov konania vo výške 334,64 €; rozhodol tiež, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa názoru odvolacieho súdu mala byť HOOS priznaná náhrada nižšia, lebo mu nepatrila za stratu času za cestu na pojednávanie 27. októbra 2015, ktorú mu súd prvého stupňa priznal vo výške 111,84 €. Na uvedenom pojednávaní totiž za HOOS ako jeho zástupcu nekonal osobne advokát, ale advokátsky koncipient. Účelom náhrady za stratu času

advokáta je finančná kompenzácia časovej straty, počas ktorej advokát (nie advokátsky koncipient) v dôsledku prepravy nemohol efektívne vykonávať svoju činnosť odborného charakteru. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu táto náhrada (§ 17 ods. 1 vyhlášky) patrí len advokátovi osobne pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je jeho sídlom, a to za čas strávený cestou do tohto miesta a späť. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 2 a § 151 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že navrhovateľka aj HOOS mali v odvolacom konaní úspech len čiastočný.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie HOOS s tým, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že náležite nereagoval na všetky jeho odvolacie argumenty, medziiným na jeho námietku, že aj advokátsky koncipient vykonáva v sídle advokáta činnosť odborného charakteru, a preto advokátovi patrí náhrada za stratu času obdobne aj v prípade prepravy advokátskeho koncipienta na pojednávanie. Účelom náhrady za stratu času je paušalizovaná kompenzácia produktívnej časovej jednotky, ktorá by inak mohla byť využitá za odplatné poskytovanie právnych služieb advokátom a tiež advokátskym koncipientom. Odvolací súd „v danom ohľade svoje rozhodnutie vôbec nezdôvodnil“ a nevysvetlil, prečo je uvedená námietka neopodstatnená. Jeho závery sú preto nepresvedčivé, nepreskúmateľné, arbitrárne. Dovolaťel' v ďalšom namietol aj to, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení; svoj názor odôvodnil aj s poukázaním na niektoré rozhodnutia iných odvolacích súdov. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že HOOS neopodstatnene namieta existenciu vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - jeho dovolanie nie je v danom prípade procesne prípustné. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na správnom právnom názore, že náhrada za stratu času je viazaná výlučne na osobu advokáta (nie advokátskeho koncipienta); odôvodnenie napadnutého uznesenia má náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Z týchto dôvodov navrhovateľka žiadala dovolanie „zamietnuť“.

Odporca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací po zistení, že dovolanie podal včas HOOS zastúpený v súlade s § 240 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či je dovolanie prípustné.

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovoláním HOOS je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie v danom prípade smeruje jednak proti zmeňujúcemu výroku o náhrade trov prvostupňového konania, jednak proti výroku o náhrade trov odvolacieho konania. Prvý z uvedených výrokov má znaky uznesenia v zmysle v § 239 ods. 1 O.s.p., druhý výrok nemá znaky uznesenia uvedeného v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Určujúcim je, že ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. majúce vo vzťahu k § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. povahu osobitného ustanovenia (ktorého aplikácia má prednosť), zo všetkých uznesení, ktoré možno napadnúť dovoláním, vyníma (medziiným) uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania.

2. Dovolanie HOOS by vzhľadom na uvedené bolo prípustné, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu

rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania HOOS preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Dovolateľ namieta, že odvolací súd mu odňal možnosť konať. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Podľa názoru HOOS mu možnosť pred súdom konať bola odňatá tým, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné.

Judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinou názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p. (teraz § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - poznámka dovolacieho súdu), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Najvyšší súd prijal 3. decembra 2015 stanovisko (R 2/2016), právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, uviedol tiež dôvod zníženia náhrady trov konania priznanej HOOS súdom prvého stupňa a vysvetlil, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery primerane vysvetlil spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p. K námietke HOOS, že odvolací súd sa nevyjadril dopodrobna k všetkým dôvodom obsiahnutým v jeho vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky, treba uviesť, že spôsob, akým odvolací súd vysvetlil svoj právny záver, zároveň poprel argumentáciu HOOS - pokiaľ totiž odvolací súd konštatoval, že náhrada za stratu času (§ 17 ods. 1 vyhlášky) je pojmovo viazaná na osobu advokáta, vyjadril zároveň neprijateľnosť argumentácie HOOS v odvolacom konaní, podľa ktorej táto náhrada patrí advokátovi aj za stratu času advokátskeho

koncipienta.

Za vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv HOOS.

4. Pokiaľ HOOS namieta, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (lebo - podľa jeho názoru - spočíva na nesprávnej aplikácii vyhlášky), dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. So zreteľom na to, že dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nepreukázala sa dovolateľom tvrdená procesná vadu konania uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie HOOS ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

6. V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti HOOS, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľka nepodala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.), preto jej dovolací súd túto náhradu nepriznal (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.